

aktuell arbetsrätt

MÅNADSRAPPORT MARS 2024

marsrapporten innehåller följande domar från EU-domstolen

- C-649/22, som handlar om likabehandlingsprincipen vid uthyrning, s 1
- C-740/22 som handlar om behandling av personuppgifter vid bakgrundskontroll före anställning, s 21

De Bästa Hälsningar

Tommy Iseskog

Domar från Arbetsdomstolen mars 2024

1. AD 2024 nr 16

Tredskodom

2. AD 2024 nr 17

Förlikning

3. AD 2024 nr 18

Förlikning

4. AD 2024 nr 19

Tredskodom

5. AD 2024 nr 20

Tredskodom

6. AD 2024 nr 21

Förlikning

7. AD 2024 nr 22

Tredskodom

8. AD 2024 nr 23

Förlikning

Domar från EU-domstolen mars 2024

1. C-649/22

Fallet, som handlar om likabehandlingsprincipen vid uthyrning, refereras ingående på vita blad

2. C-740/22

Fallet, som handlar om behandling av personuppgifter vid bakgrundskontroll före anställning, refereras ingående på vita blad

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 22 februari 2024(*)

”Begäran om förhandsavgörande – Socialpolitik – Direktiv 2008/104/EG – Arbetskraft som hyrs ut av bemanningsföretag – Artikel 5.1 – Principen om likabehandling – Artikel 3.1 f – Begreppet grundläggande arbets- och anställningsvillkor – Begreppet lön – Ersättning som en bemanningsanställd erhåller för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat under ett uppdrag”

I mål C-649/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Överdomstolen i den autonoma regionen Baskien, Spanien) genom beslut av den 27 september 2022, som inkom till domstolen den 14 oktober 2022, i målet

XXX

mot

Randstad Empleo ETT SAU,

Serveo Servicios SAU, tidigare Ferrovial Servicios SA,

Axa Seguros Generales SA de Seguros y Reaseguros,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av tillförordnade avdelningsordföranden P.G. Xuereb samt domarna A. Kumin (referent) och I. Ziemele,

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Spaniens regering, genom M. Morales Puerta, i egenskap av ombud,

- Europeiska kommissionen, genom I. Galindo Martín och D. Recchia, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 20 och 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), artikel 2 FEU och artikel 5.1 första stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/104/EG av den 19 november 2008 om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag (EUT L 327, 2008, s. 9), jämförd med artikel 3.1 f i direktivet.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan XXX, en arbetstagare vars tjänster hyrts ut av ett bemanningsföretag, och å andra sidan Randstad Empleo ETT SAU (nedan kallat Randstad Empleo), ett företag med vilket han har ingått ett kontrakt om bemanningsanställning, Serveo Servicios SAU, tidigare Ferrovial Servicios SA (nedan kallat Serveo Servicios), det kundföretag till vilket hans tjänster hyrts ut, och försäkringsbolaget Axa Seguros Generales SA de Seguros y Reaseguros (nedan kallat Axa). Målet rör storleken på den ersättning som XXX kan göra anspråk på för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat under ett uppdrag inom detta kundföretag och som fått till följd att hans anställningsförhållande upphört.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 91/383/EEG

- 3 Fjärde skälet i rådets direktiv 91/383/EEG av den 25 juni 1991 om komplettering av åtgärderna för att främja förbättringar av säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare med tidsbegränsat anställningsförhållande eller tillfälligt anställningsförhållande (EGT L 206, 1991, s. 19; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 63) har följande lydelse:

”Forskningen har visat att arbetare med ett tidsbegränsat anställningsförhållande eller ett tillfälligt anställningsförhållande inom vissa

sektorer i allmänhet är mer utsatta för risker för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar än andra arbetstagare.”

4 I artikel 1 i direktivet, med rubriken ”Räckvidd”, föreskrivs följande:

”Detta direktiv skall gälla följande:

...

2) Tillfälliga anställningsförhållanden mellan ett företag som hyr ut arbetskraft, vilket är arbetsgivaren, och arbetstagaren, som får i uppdrag att arbeta för och under kontroll av ett företag och/eller en verksamhet som tar hans tjänster i anspråk.”

5 I artikel 2 i nämnda direktiv, med rubriken ”Syfte”, föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta direktiv är att säkerställa att arbetstagare med ett anställningsförhållande enligt artikel 1 vad avser säkerhet och hälsa i arbetet tillförsäkras samma skyddsnivå som den som gäller för övriga arbetstagare på det ifrågavarande företaget och/eller i verksamheten.

2. Ett anställningsförhållande enligt artikel 1 får inte motivera en annorlunda behandling vad avser arbetsvillkoren om det rör sig om säkerhet och hälsa i arbetet, särskilt vad avser tillgången till personlig skyddsutrustning.

...”

6 Artikel 8 i samma direktiv, med rubriken ”Tillfälliga anställningsförhållanden: ansvar”, har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa

1) att företaget och/eller verksamheten som tar arbetstagaren i anspråk, så länge det aktuella arbetet pågår, ansvarar för arbetsförhållandena, utan att det inskränker på det uthyrande företagens ansvar enligt nationell lagstiftning och

2) att när det gäller tillämpningen av 1, det med arbetsförhållanden uteslutande menas sådana förhållanden som har samband med säkerheten, yrkeshygienen och hälsan på arbetsplatsen.”

Direktiv 2008/104

7 I skälen 1, 10–13 och 15–17 i direktiv 2008/104 anges följande:

”(1) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i [stadgan]. Det är särskilt

utformat för att fullt ut garantera efterlevnad av artikel 31 i stadgan, som föreskriver att varje arbetstagare har rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden ...

...

- (10) Det råder avsevärda skillnader inom Europeiska unionen när det gäller att anlita arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag och i fråga om rättsläge, rättslig ställning och arbetsvillkor för dessa arbetstagare.
- (11) Arbete som utförs av arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag tillgodoser både företagets behov av flexibilitet och arbetstagarnas behov av att förena privatliv och yrkesliv. Det bidrar således till att skapa arbetstillfällen och till deltagande och integration på arbetsmarknaden.
- (12) Genom detta direktiv fastställs en skyddsram för arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag som är icke-diskriminerande, öppen och proportionerlig samtidigt som den respekterar arbetsmarknadernas mångfald och de skilda förbindelserna mellan arbetsmarknadens parter.
- (13) I [direktiv 91/383] fastställs de bestämmelser om säkerhet och hälsa i arbetet som ska tillämpas på arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag.

...

- (15) Anställningskontrakt i form av tillsvidareanställning är det vanliga anställningsförhållandet. För arbetstagare som har ett kontrakt om tillsvidareanställning med bemanningsföretaget och med hänsyn till det särskilda skydd som ett sådant kontrakt ger, bör följaktligen en möjlighet föreskrivas att göra undantag från de bestämmelser som gäller i kundföretaget.
- (16) För att på ett flexibelt sätt kunna klara av arbetsmarknadernas mångfald och de skilda förbindelserna mellan arbetsmarknadens parter kan medlemsstaterna låta arbetsmarknadens parter fastställa arbets- och anställningsvillkor under förutsättning att den övergripande skyddsnivån för arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag respekteras.
- (17) Under vissa begränsade omständigheter och på grundval av ett avtal som ingåtts av arbetsmarknadens parter på nationell nivå bör medlemsstaterna dessutom, i begränsad utsträckning, kunna avvika från principen om lika behandling så länge som en tillräcklig skyddsnivå ges.”

8 Artikel 1 i detta direktiv har rubriken ”Tillämpningsområde”. I punkt 1 i denna artikel föreskrivs följande:

”Detta direktiv är tillämpligt på arbetstagare som har ett anställningskontrakt eller anställningsförhållande med ett bemanningsföretag och som hyrs ut till kundföretag för att temporärt arbeta under deras kontroll och ledning.”

9 I artikel 2 i nämnda direktiv, med rubriken ”Syfte”, föreskrivs följande:

”Detta direktiv syftar till att skydda arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag och förbättra kvaliteten i det arbete som utförs av dem genom att garantera att principen om likabehandling enligt artikel 5 tillämpas på dem och genom att erkänna bemanningsföretag som arbetsgivare, med beaktande av behovet att fastställa en lämplig ram för anlåtande av arbetskraft som hyrs ut av bemanningsföretag för att effektivt bidra till att skapa arbetstillfällen och till att utveckla flexibla arbetsformer.”

10 Artikel 3 i direktiv 2008/104, med rubriken ”Definitioner”, har följande lydelse:

”1. I detta direktiv avses med

...

f) *grundläggande arbets- och anställningsvillkor*: arbets- och anställningsvillkor som fastställs i lagar och andra författningar, kollektivavtal och/eller andra bindande generella bestämmelser som gäller i kundföretaget och som avser

i) arbetstidens längd, övertid, raster, vilotid, nattarbete, semester och helgdagar,

ii) lön.

2. Detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av nationell lagstiftning när det gäller definitionerna av lön, anställningskontrakt, anställningsförhållande eller arbetstagare.

...”

11 I artikel 5 i direktivet, med rubriken ”Likabehandlingsprincipen”, föreskrivs följande:

”1. De grundläggande arbets- och anställningsvillkoren för arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag ska, under den tid uppdraget i kundföretaget varar, minst vara de villkor som skulle gälla för dem om de hade anställts direkt av företaget i fråga för att inneha samma tjänst.

...

2. När det gäller lön får medlemsstaterna, efter att ha samrått med arbetsmarknadens parter, föreskriva att undantag kan göras från de principer som fastställs i punkt 1, när arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag och som har ingått ett kontrakt om tillsvidareanställning hos ett sådant företag fortsätter att uppbära lön under tiden mellan två uppdrag.

3. Medlemsstaterna får efter att ha samrått med arbetsmarknadens parter ge dessa möjlighet att, på lämplig nivå och i enlighet med de villkor som medlemsstaterna fastställer, bibehålla eller ingå kollektivavtal i vilka det, samtidigt som det övergripande skyddet av arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag respekteras, får fastställas överenskommelser om arbets- och anställningsvillkor för arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag som avviker från de villkor som anges i punkt 1.

4. Förutsatt att en tillräcklig skyddsnivå fastställs för arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag, får medlemsstater som antingen inte har något system för att i lag fastslå allmängiltig tillämpning av kollektivavtal eller inte har något system för att i lag eller i praktiken låta bestämmelser i kollektivavtal omfatta alla företag av liknande slag inom en viss sektor eller ett visst geografiskt område, efter samråd med arbetsmarknadens parter på nationell nivå och på grundval av ett avtal som ingåtts av dessa, fastställa en ordning för grundläggande arbets- och anställningsvillkor som avviker från de principer som fastställs i punkt 1. En sådan ordning får inkludera en kvalificeringsperiod för likabehandling.

...”

Spansk rätt

Lag 14/1994

- 12 I artikel 11.1 i ley 14/1994 por la que se regulan las empresas de trabajo temporal (lag 14/1994 om bemanningsföretag) av den 1 juni 1994 (BOE nr 131 av den 2 juni 1994), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad lag 14/1994), föreskrivs följande:

”Bemanningsanställda har under anställningsperioder hos kundföretag rätt att omfattas av grundläggande arbets- och anställningsvillkor som skulle ha gällt om de hade anställts direkt av kundföretaget för att där inneha samma tjänst.

För detta ändamål ska villkor avseende lön, arbetstidens längd, övertid, vila, nattarbete, semester och helgdagar anses vara grundläggande arbets- och anställningsvillkor.

Lönen ska omfatta all ekonomisk ersättning, såväl fast som rörlig, som fastställts för den aktuella tjänsten i det kollektivavtal som är tillämpligt på kundföretaget. Den ska under alla omständigheter omfatta den proportionella

andel som motsvarar veckovila, årsbonus och årsgratifikation, helgdagar och årlig semester. Det ankommer på kundföretaget att beräkna vad arbetstagaren slutligen kommer att erhålla och att i detta syfte ange den lön som avses i denna punkt i avtalet om uthyrning av arbetstagarens tjänster.

Bemanningsanställda har även rätt att omfattas av samma bestämmelser som kundföretagets anställda i fråga om ... likabehandling av kvinnor och män och tillämpning av samma bestämmelser som antagits för att motverka all diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.”

Lagen om arbetstagare

- 13 I artikel 49.1 i Estatuto de los Trabajadores (lagen om arbetstagare), i dess lydelse enligt Real Decreto Legislativo 2/2015 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores (kungligt lagstiftningsdekret 2/2015 om godkännande av den omarbetade lydelsen av lagen om arbetstagare) av den 23 oktober 2015 (BOE nr 255 av den 24 oktober 2015, s. 100224), föreskrivs följande:

”Ett anställningsavtal ska upphöra att gälla

...

- e) på grund av dödsfall, svår funktionsnedsättning eller bestående total eller absolut arbetsoförmåga ...”

Kollektivavtalet för bemanningsanställda

- 14 Enligt artikel 42 i VI convenio colectivo estatal de empresas de trabajo temporal (sjätte nationella kollektivavtalet för bemanningsföretag) (nedan kallat kollektivavtalet för bemanningsanställda) har bemanningsanställda rätt till ersättning med 10 500 euro för det fall de drabbats av total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete till följd av ett olycksfall i arbetet.

Kollektivavtalet för transportsektorn

- 15 I artikel 31 i convenio colectivo para el sector de la industria de transporte del mercancías por carretera y agencias de transporte de Álava (kollektivavtal för företag inom sektorn för godstransporter på väg och transportföretag i Álava, Spanien) (nedan kallat kollektivavtalet för transportsektorn) föreskrivs en ersättning på 60 101,21 euro för det fall en arbetstagare drabbats av bestående total eller absolut oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete till följd av ett olycksfall i arbetet.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 16 XXX ingick ett avtal om anställning hos ett bemanningsföretag, vilket trädde i kraft den 1 oktober 2016, med Randstad Empleo, som hyrde ut hans tjänster till Serveo Servicios där han skulle arbeta som erfaren lagerarbetare. Enligt detta avtal är kollektivavtalet för bemanningsanställda tillämpligt på detta anställningsförhållande.
- 17 Under uthyrningen av XXX:s tjänster drabbades denne, den 24 oktober 2016, av ett olycksfall i arbetet. Genom beslut av Dirección Provincial del Instituto Nacional de la Seguridad Social de Álava (Provinsstyrelsen vid det nationella institutet för social trygghet i Álava, Spanien) av den 16 mars 2019, som fastställdes av Juzgado de lo Social n° 2 de Vitoria-Gasteiz (Arbetsdomstol nr 2 i Vitoria-Gasteiz, Spanien), genom dom av den 12 september 2019, slogs fast att XXX på grund av olycksfallet i arbetet hade drabbats av bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete.
- 18 Den 21 november 2019 betalade Axa, med stöd av artikel 42 i kollektivavtalet för bemanningsanställda, ut en ersättning på 10 500 euro till XXX för dennes totala och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete. XXX anser emellertid att på denna grund borde en ersättning på 60 101,21 euro ha betalats ut till honom med stöd av artikel 31 i kollektivavtalet för transportsektorn.
- 19 Den 7 februari 2020 väckte således sindicato Eusko Langileen Alkartasuna (fackförbundet Solidaritet med baskiska arbetare), i egenskap av företrädare för XXX, skadeståndstalan vid Juzgado de lo social n°3 de Vitoria (Arbetsdomstol nr 3 i Vitoria, Spanien) mot dels Randstad Empleo, Serveo Servicios och Axa, dels Fondo de Garantía Salarial (lönegarantifonden, Spanien), för att utverka att 49 601,21 euro, nämligen skillnaden mellan den ersättning som utbetalats till XXX enligt artikel 42 i kollektivavtalet för bemanningsanställda och den ersättning som följer av artikel 31 i kollektivavtalet för transportsektorn, jämte 20 procent eller dröjsmålsränta, betalas ut till XXX. Nämnda domstol ogillade talan genom dom av den 30 december 2021, bland annat med motiveringen att kollektivavtalet för bemanningsanställda var tillämpligt på XXX och att, mot bakgrund av praxis från Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien), de sociala trygghetstillägg som beviljats på frivillig grund och som inte omfattas av den minimilönegaranti som föreskrivs i artikel 11 i lag 14/1994, såsom den ersättning som i förevarande fall hade begärts av XXX, inte omfattades av begreppet lön.
- 20 Fackförbundet Solidaritet med baskiska arbetare överklagade denna dom till Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Överdomstolen i den autonoma regionen Baskien, Spanien), som är den hänskjutande domstolen. XXX gjorde vid den hänskjutande domstolen gällande att han borde ha erhållit ersättning enligt artikel 31 i kollektivavtalet för transportsektorn, eftersom denna ersättning omfattas av begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor”, i den mening som avses i artikel 3.1 f i direktiv 2008/104.

Svarandena i det nationella målet anser däremot att kollektivavtalet för bemanningsanställda är tillämpligt på XXX och att en sådan ersättning som den som är aktuell i det nationella målet inte omfattas av tillämpningsområdet för ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor”, i den mening som avses i detta direktiv.

- 21 Den hänskjutande domstolen hyser tvivel om huruvida Tribunal Supremos (Högsta domstolen) tolkning av artikel 11 i lag 14/1994, som syftar till att införliva direktiv 2008/104, är förenlig med principerna om likabehandling och icke-diskriminering, vilka stadfästs i artiklarna 20 och 21 i stadgan, samt med artikel 5 i detta direktiv. Den hänskjutande domstolen har nämligen påpekat att enligt denna tolkning omfattas sociala trygghetstillägg som beviljats på frivillig grund inte av begreppet lön, i den mening som avses i nämnda artikel 11, eftersom de inte är direkt kopplade till arbetet. Det följer av nämnda tolkning att den ersättning som är aktuell i det nationella målet inte omfattas av begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor” och att XXX därmed inte kan göra anspråk på den ersättning som han begär enligt artikel 31 i kollektivavtalet för transportsektorn.
- 22 Enligt den hänskjutande domstolen ska begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor”, med hänsyn till syftet med direktiv 2008/104, särskilt dess artikel 5, ges en vid tolkning i enlighet med EU-domstolens praxis så att XXX har rätt till samma ersättning som en arbetstagare som anställts direkt av Serveo Servicios skulle ha rätt till i samma situation. Tribunal Supremos (Högsta domstolen) tolkning av artikel 11 i lag 14/1994 skulle nämligen kunna leda till en absurd situation där två arbetstagare som skadats vid samma olycksfall i arbetet erhåller olika ersättning beroende på om de har anställts direkt av kundföretaget eller inte.
- 23 Vad vidare gäller den omständigheten att XXX:s anställningskontrakt sades upp till följd av att han var totalt oförmögen att utöva sitt ordinarie arbete, har den hänskjutande domstolen påpekat att EU-domstolen i domen av den 12 maj 2022, Luso Temp (C-426/20, EU:C:2022:373), slog fast att begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor” omfattade en ersättning som en arbetsgivare är skyldig att betala en arbetstagare på grund av att dennes anställning har upphört.
- 24 Slutligen anser den hänskjutande domstolen att XXX lider av ett funktionshinder på grund av det aktuella olycksfallet i arbetet och att han därför har förlorat sin anställning. Att inte tillerkänna XXX rätten att ersättas på samma sätt som de arbetstagare som anställts direkt av Serveo Servicios och som befinner sig i samma situation, det vill säga enligt artikel 31 i kollektivavtalet för transportsektorn, skulle kunna utgöra en diskriminering på grund av funktionshinder som är förbjuden enligt artikel 21 i stadgan.

- 25 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Överdomstolen i den autonoma regionen Baskien) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska artiklarna 20 och 21 i [stadgan], artikel 2 FEU samt artiklarna 3[.1] f och 5 i [direktiv 2008/104] tolkas så, att de utgör hinder för en tolkning i rättspraxis av spansk lagstiftning enligt vilken begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor” inte omfattar ersättning till en bemanningsanställd vars anställningskontrakt har upphört att gälla när denne förklarats ha total och bestående arbetsförmåga på grund av ett olycksfall i arbetet som inträffat i det kundföretag där vederbörande arbetat?”

Huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning

- 26 EU-domstolen erinrar inledningsvis om att det krävs att den nationella domstolen klargör den faktiska och rättsliga bakgrunden till de frågor som ställs, eller att den åtminstone förklarar de faktiska omständigheter som ligger till grund för dessa frågor, eftersom det är nödvändigt att komma fram till en tolkning av unionsrätten som är användbar för den nationella domstolen. Domstolen är nämligen i ett förfarande enligt artikel 267 FEUF endast behörig att tolka en unionsrättsakt på grundval av de uppgifter om de faktiska omständigheterna som har lämnats av den nationella domstolen (dom av den 12 januari 2023, DOBELES HES, C-702/20 och C-17/21, EU:C:2023:1, punkt 85 och där angiven rättspraxis).
- 27 EU-domstolen har dessutom betonat vikten av att den nationella domstolen anger de närmare skälen till att den anser det vara oklart hur unionsrätten ska tolkas och till att den anser det nödvändigt att ställa tolkningsfrågor till EU-domstolen. Den nationella domstolen måste, i själva beslutet om hänskjutande, åtminstone i någon mån förklara varför den begär tolkning av just de angivna unionsbestämmelserna samt redogöra för det samband som den har funnit föreligga mellan dessa bestämmelser och den i det målet tillämpliga nationella lagstiftningen (dom av den 9 september 2021, Toplofikatsia Sofia m.fl., C-208/20 och C-256/20, EU:C:2021:719, punkt 19 och där angiven rättspraxis).
- 28 Kraven avseende innehållet i en begäran om förhandsavgörande anges uttryckligen i artikel 94 i domstolens rättegångsregler, vilka den nationella domstolen – inom ramen för det samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna som har införts genom artikel 267 FEUF – förväntas ha kännedom om och måste iaktta ytterst noggrant. Det erinras om dessa krav i punkt 15 i Europeiska unionens domstols rekommendationer till nationella domstolar om begäran om förhandsavgörande (EUT C 380, 2019, s. 1) (dom av den 9 september 2021, Toplofikatsia Sofia m.fl., C-208/20 och C-256/20, EU:C:2021:719, punkt 20 och där angiven rättspraxis).

- 29 I förevarande fall har den hänskjutande domstolen bett EU-domstolen att tolka artiklarna 20 och 21 i stadgan, artikel 2 FEU samt artikel 3.1 f och artikel 5 i direktiv 2008/104. Den hänskjutande domstolen har emellertid inte med erforderlig precision och klarhet angett skälen till att den undrar över tolkningen av artiklarna 20 och 21 i stadgan samt artikel 2 FEU eller vilket samband som den har funnit föreligga mellan dessa bestämmelser och den nationella lagstiftning som är aktuell i det nationella målet.
- 30 Även om artiklarna 20 och 21 i stadgan fastställer principerna om likabehandling respektive icke-diskriminering, konstaterar EU-domstolen, i likhet med Europeiska kommissionen, för det första, att den hänskjutande domstolen, med avseende på dessa bestämmelser, endast har angett att den omständigheten att XXX inte tillerkänns rätt till ersättning som om han vore en arbetstagare som anställts direkt av Serveo Servicios skulle kunna utgöra en diskriminering på grund av funktionshinder som är förbjuden enligt nämnda artikel 21.
- 31 Den hänskjutande domstolen har emellertid inte preciserat på vilket sätt den omständigheten att XXX ersätts med stöd av artikel 42 i kollektivavtalet för bemanningsanställda snarare än med stöd av artikel 31 i kollektivavtalet för transportsektorn kan utgöra diskriminering till hans nackdel i samband med funktionshinder. Såsom framgår av beslutet om hänskjutande konstaterar EU-domstolen nämligen, i likhet med den spanska regeringen, att det är denna arbetstagares ställning som är avgörande för att avgöra frågan vilket av dessa kollektivavtal som en arbetstagare kan stödja sig på för att begära ersättning för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, medan ett eventuellt funktionshinder som arbetstagaren lider av saknar betydelse i detta sammanhang.
- 32 Under dessa omständigheter saknas det även anledning att pröva XXX situation mot bakgrund av artiklarna 2 och 3 i rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling (EGT L 303, 2000, s. 16), vilka bland annat rör diskriminering på grund av funktionshinder. Den hänskjutande domstolen har nämligen inte preciserat på vilket sätt dessa bestämmelser, som den har hänvisat till, är relevanta för att avgöra det nationella målet.
- 33 Då beslutet om hänskjutande innehåller en hänvisning till artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (EUT L 204, 2006, s. 23), enligt vilken "[de]t ... inte [får] förekomma någon direkt eller indirekt könsdiskriminering", konstaterar domstolen även att de handlingar som domstolen har tillgång till inte innehåller något som tyder på att XXX diskrimineras på grund av kön.

- 34 För det andra, vad beträffar artikel 2 FEU, räcker det att påpeka att begäran om förhandsavgörande inte är förenlig med den rättspraxis som det erinrats om i punkterna 27 och 28 ovan, eftersom den inte innehåller några närmare uppgifter om skälen till att den hänskjutande domstolen har ställt frågor till EU-domstolen om tolkningen av denna bestämmelse eller om det samband som den hänskjutande domstolen har funnit föreligga mellan nämnda bestämmelse och den nationella lagstiftning som är tillämplig i det nationella målet.
- 35 Mot bakgrund av det ovan anförda kan begäran om förhandsavgörande endast tas upp till prövning i den del den avser artikel 5.1 första stycket och artikel 3.1 f i direktiv 2008/104.

Prövning av tolkningsfrågan

- 36 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga, med hänsyn till vad som framgår av punkt 35 ovan, för att få klarhet i huruvida artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, jämförd med artikel 3.1 f i samma direktiv, ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den tolkats i nationell rättspraxis, enligt vilken den ersättning som bemanningsanställda kan göra anspråk för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat i kundföretaget och som lett till att deras anställning vid bemanningsföretaget upphört, uppgår till ett lägre belopp än den ersättning som dessa arbetstagare skulle ha rätt till, i samma situation och på samma grund, om de hade anställts direkt av kundföretaget för att där inneha samma tjänst under samma period.

Begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor”, i den mening som avses i artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, jämförd med artikel 3.1 f i samma direktiv

- 37 Det ska för det första prövas huruvida en ersättning som ska betalas till en bemanningsanställd för dennes totala och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat i kundföretaget och som lett till att dennes anställning vid bemanningsföretaget upphört, omfattas av begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor”, i den mening som avses i artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, jämförd med artikel 3.1 f i samma direktiv.
- 38 Även om lydelsen av artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104 inte innehåller någon uppgift som gör det möjligt att få klarhet i huruvida begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor” i denna bestämmelse ska tolkas så, att det omfattar en sådan ersättning, hänvisas det genom detta begrepp, i enlighet med definitionen i artikel 3.1 f i direktivet, bland annat till begreppet lön.

- 39 Det kan härvidlag konstateras att det sistnämnda begreppet inte definieras i direktiv 2008/104.
- 40 Även om det är riktigt att direktiv 2008/104, enligt artikel 3.2 i direktivet, ”inte [ska] påverka tillämpningen av nationell lagstiftning när det gäller definitionerna av lön ...”, ska det preciseras att denna bestämmelse inte kan tolkas så, att den utgör ett avstående från unionslagstiftarens sida från att själv bestämma innebörden av begreppet lön, i den mening som avses i detta direktiv, eftersom denna bestämmelse endast innebär att lagstiftaren har avsett att bevara medlemsstaternas befogenhet att definiera detta begrepp i nationell rätt, vilket är en aspekt som direktivet inte har till syfte att harmonisera (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 november 2016, Betriebsrat der Ruhrlandklinik, C-216/15, EU:C:2016:883, punkterna 30–32).
- 41 Såsom framgår av fast rättspraxis ska fastställandet av betydelsen av och räckvidden för sådana uttryck som inte definierats i unionsrätten ske i enlighet med deras normala betydelse i vanligt språkbruk, med beaktande av det sammanhang i vilket de används och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som uttrycken ingår i (dom av den 1 augusti 2022, Navitours, C-294/21, EU:C:2022:608, punkt 25 och där angiven rättspraxis).
- 42 För det första ska begreppet lön, enligt dess normala betydelse i vanligt språkbruk, i allmänhet förstås som pengar som utbetalas för ett visst arbete eller för tillhandahållande av en tjänst.
- 43 Det framgår i detta avseende av fast rättspraxis att det viktigaste kännetecknet för en ersättning är att den utgör en ekonomisk motprestation för tjänsten i fråga, en motprestation som normalt fastställs mellan tjänsteleverantören och tjänstemottagaren (dom av den 11 november 2021, Manpower Lit, C-948/19, EU:C:2021:906, punkt 45 och där angiven rättspraxis).
- 44 Vidare definieras begreppet lön i artikel 157.2 FEUF som ”den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen”. Såsom framgår av rättspraxis ska detta begrepp tolkas extensivt. Begreppet omfattar bland annat samtliga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner, aktuella eller framtida, som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen, vare sig det sker enligt anställningsavtal, enligt lag eller frivilligt (dom av den 8 maj 2019, Praxair MRC, C-486/18, EU:C:2019:379, punkt 70 och där angiven rättspraxis).
- 45 Domstolen har även preciserat att till de förmåner som ska anses utgöra ”lön”, i den mening som avses i artikel 157 FEUF, hör just förmåner som betalas av arbetsgivaren på grund av ett anställningsförhållande och som syftar till att

tillförsäkra arbetstagarna en inkomst, även om de i vissa fall inte utövar verksamhet enligt anställningsavtalet. Vidare är det inte möjligt att ifrågasätta kvalificeringen av sådana förmåner som lön enbart av det skälet att de grundas på socialpolitiska överväganden (dom av den 19 september 2018, Bedi, C-312/17, EU:C:2018:734, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

- 46 Det kan härvidlag konstateras att det framgår av rättspraxis att begreppet lön, i den mening som avses i artikel 157.2 FEUF, omfattas av anställningsvillkor, i den mening som avses i klausul 4.1 i ramavtalet om deltidsarbete, undertecknat den 6 juni 1997, som återfinns i bilagan till rådets direktiv 97/81/EG av den 15 december 1997 om ramavtalet om deltidsarbete undertecknat av UNICE, CEEP och EFS (EGT L 14, 1998, s. 9), i dess lydelse enligt rådets direktiv 98/23/EG av den 7 april 1998 (EGT L 131, 1998, s. 10), samt i klausul 4.1 i ramavtalet om visstidsarbete, som ingicks den 18 mars 1999 och som återfinns i bilagan till rådets direktiv 1999/70/EG av den 28 juni 1999 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP (EGT L 175, 1999, s. 43) (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 april 2008, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, punkterna 131 och 132, och dom av den 22 november 2012, Elbal Moreno, C-385/11, EU:C:2012:746, punkterna 20 och 21).
- 47 Artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104 syftar, på ett ännu mer specifikt sätt än nämnda klausuler, till att säkerställa ett effektivt skydd för atypiska arbetstagare och arbetstagare med otrygga anställningsförhållanden. Det är därför nödvändigt att göra en liknande tolkning som den som valts i den rättspraxis som nämns i punkterna 44 och 45 ovan av begreppet lön, i den mening som avses i artikel 157 FEUF, för att fastställa räckvidden av detta begrepp, i den mening som avses i artikel 3.1 f ii) i detta direktiv (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 2022, Luso Temp, C-426/20, EU:C:2022:373, punkt 36).
- 48 Även om en sådan ersättning som den som avses i punkt 37 ovan visserligen inte betalas ut direkt som motprestation för ett arbete som utförs av en bemanningsanställd, ska en sådan ersättning anses utgöra en förmån i kontanter som arbetstagaren dels indirekt beviljas av arbetsgivaren på grund av anställningen, genom att ersättningen följer av ett kollektivavtal som är tillämpligt på anställningsförhållandet, dels får i syfte att kompensera för det inkomstbortfall som följer av arbetstagarens oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, vilket innebär att den syftar till att tillförsäkra arbetstagaren en inkomst.
- 49 Begreppet lön, i den mening som avses i artikel 3.1 f ii) i direktiv 2008/104, är således tillräckligt brett för att omfatta en ersättning som bemanningsanställda kan göra anspråk på för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat i kundföretaget.

- 50 För det andra, såvitt avser det sammanhang i vilket artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, jämförd med artikel 3.1 f ii i samma direktiv, ingår, konstaterar domstolen att enligt skäl 13 i detta direktiv fastställs i direktiv 91/383 de bestämmelser som är tillämpliga på bemanningsanställda med avseende på säkerhet och hälsa i arbetet.
- 51 Det framgår av artikel 2.1 i direktiv 91/383, jämförd med artikel 1.2 i samma direktiv, att syftet med detta direktiv är att säkerställa att bemanningsanställda tillförsäkras samma skyddsnivå, vad avser säkerhet och hälsa i arbetet, som den som gäller för övriga arbetstagare i kundföretaget. Enligt punkt 2 i denna artikel 2, jämförd med denna artikel 1.2, är dessutom så, att en anställning vid ett bemanningsföretag inte får motivera en annorlunda behandling vad avser arbetsvillkoren om det rör sig om säkerhet och hälsa i arbetet, vilket i än högre grad gäller, såsom framgår av fjärde skälet i nämnda direktiv, eftersom bemanningsanställda inom vissa sektorer är mer utsatta för risker för olycksfall i arbetet än andra arbetstagare.
- 52 I artikel 8 i direktiv 91/383 föreskrivs dessutom att medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att kundföretaget, utan att det påverkar det ansvar som fastställs i nationell lagstiftning när det gäller bemanningsföretag, under den tid uppdraget varar ansvarar för de arbetsförhållanden som har samband med säkerheten, yrkeshygienen och hälsan på arbetsplatsen.
- 53 Domstolen finner således, för det första, att skyddet för ”säkerhet” och ”hälsa” i arbetet omfattas av ”arbetsvillkoren”, i den mening som avses i direktiv 91/383, och att en bemanningsanställd, under den tid uppdraget varar, ska behandlas på samma sätt som arbetstagare som anställts direkt av kundföretaget.
- 54 En sådan ersättning som den som avses i punkt 37 ovan är, för det andra, knuten till skyddet för ”säkerhet” och ”hälsa” i arbetet, eftersom kundföretagets och, i förekommande fall, bemanningsföretagets ansvar för de arbetsförhållanden som har samband med detta skydd är förenat med skadestånd för det fall nämnda skydd inte uppnås, det vill säga bland annat när ett olycksfall i arbetet inträffar under den tid en bemanningsanställd utför sitt uppdrag vilket får till följd att arbetstagaren drabbas av total och bestående oförmåga att utföra sitt ordinarie arbete.
- 55 Med hänsyn till hänvisningen i direktiv 2008/104 till direktiv 91/383, konstaterar domstolen därför att det sammanhang i vilket artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, jämförd med artikel 3.1 f i samma direktiv, ingår bekräftar tolkningen att begreppet lön, som begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor” i dessa bestämmelser hänvisar till, omfattar en sådan ersättning som den som avses i punkt 37 ovan.

- 56 För det tredje, såvitt avser de mål som eftersträvas med direktiv 2008/104, framgår det av skäl 1 däri att direktivet är utformat för att fullt ut garantera efterlevnad av artikel 31 i stadgan, som i punkt 1 allmänt föreskriver att varje arbetstagare har rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden. I förklaringarna avseende stadgan om de grundläggande rättigheterna (EUT C 303, 2007, s. 17) anges i detta avseende att begreppet ”arbetsvillkor” bör tolkas i enlighet med artikel 156 FEUF, även om detta begrepp inte definieras i sistnämnda bestämmelse. Mot bakgrund av syftet med nämnda direktiv att skydda bemanningsanställdas rättigheter, talar denna brist på precisering för en vid tolkning av begreppet arbetsvillkor (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 2022, Luso Temp, C-426/20, EU:C:2022:373, punkt 40 och där angiven rättspraxis).
- 57 Eftersom direktiv 2008/104 har som mål att säkerställa skyddet för bemanningsanställda i fråga om säkerhet och hälsa i arbetet, konstaterar domstolen, i likhet med kommissionen, att om den ekonomiska risken för kundföretagen vid olycksfall i arbetet var lägre för dessa arbetstagare än för arbetstagare som de anställer direkt, skulle dessa företag ha mindre incitament att investera i säkerheten för bemanningsanställda, vilket skulle leda till att detta mål åsidosattes.
- 58 De mål som eftersträvas med direktiv 2008/104 ger följaktligen stöd för tolkningen av begreppet ”lön”, i den mening som avses i artikel 3.1 f ii) i direktivet, som ett ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor”, i den mening som avses i artikel 5.1 första stycket i direktivet, enligt vilken tolkning detta begrepp omfattar en ersättning som en bemanningsanställd kan göra anspråk på för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete som denne drabbats av till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat i kundföretaget.
- 59 Denna tolkning påverkas inte, i motsats till vad den spanska regeringen har gjort gällande, av det skälet att en sådan ersättning betalas ut efter det att anställningen vid bemanningsföretaget har upphört eller på grund av att denna ersättning påstås vara en följd enbart av förklaringen att den bemanningsanställda i fråga har drabbats av en total och bestående arbetsoförmåga och, därmed, av att dennes anställningsförhållande har upphört.
- 60 Det ska nämligen preciseras, för det första, att den omständigheten att den aktuella ersättningen betalas ut efter det att anställningsförhållandet har upphört inte utesluter att den kan utgöra lön, i den mening som avses i artikel 3.1 f ii) i direktiv 2008/104 (se, analogt, dom av den 8 maj 2019, Praxair MRC, C-486/18, EU:C:2019:379, punkt 70).
- 61 Det ska, för det andra, erinras om att en tolkning av begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor” som utesluter den ersättning som en

arbetsgivare är skyldig att betala till en bemanningsanställd, från tillämpningsområdet för artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, enbart på grund av att denna ersättning är knuten till anställningsförhållandets upphörande, skulle strida mot såväl det sammanhang i vilket denna bestämmelse ingår som de mål som eftersträvas med direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 2022, Luso Temp, C-426/20, EU:C:2022:373, punkterna 39 och 45).

- 62 Det kan dessutom konstateras, såsom framgår av handlingarna i målet, att det olycksfall i arbetet som är aktuellt i det nationella målet, vilket är den händelse som ledde till att XXX drabbades av total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, inträffade ”under ... uppdraget i kundföretaget”, i den mening som avses i artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, varför det inte kan godtas att den ersättning som betalas ut på grund av denna arbetsoförmåga är en följd enbart av att XXX:s anställningsförhållande har upphört.
- 63 Mot bakgrund av det ovan anförda finner domstolen att en ersättning som ska betalas till en bemanningsanställd för dennes totala och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat i kundföretaget och som lett till att dennes anställning vid bemanningsföretaget upphört, omfattas av begreppet ”grundläggande arbets- och anställningsvillkor”, i den mening som avses i artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, jämförd med artikel 3.1 f i samma direktiv.

Räckvidden av principen om likabehandling i artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104

- 64 Det ska för det andra konstateras, såvitt avser räckvidden av principen om likabehandling i artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, att enligt denna bestämmelse ska bemanningsanställda, under den tid deras uppdrag hos kundföretaget varar, åtnjuta åtminstone de grundläggande arbets- och anställningsvillkor som skulle ha gällt för dem om de hade anställts direkt av detta företag för att där inneha samma tjänst.
- 65 Det ankommer således på den hänskjutande domstolen att först fastställa de grundläggande arbets- och anställningsvillkor som skulle ha gällt för den bemanningsanställda i fråga, om denne hade anställts direkt av kundföretaget för att där inneha samma tjänst som den som vederbörande faktiskt innehaft, och detta under samma tidsperiod, och, närmare bestämt, i förevarande fall, den ersättning som arbetstagaren skulle ha haft rätt till för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete till följd av ett olycksfall i arbetet som lett till att dennes anställningsförhållande upphört. Därefter ankommer det på den hänskjutande domstolen att jämföra dessa grundläggande arbets- och anställningsvillkor med de villkor som faktiskt gällt för den bemanningsanställda under den tid uppdraget i kundföretaget varat, i syfte att,

på grundval av samtliga relevanta omständigheter i det nationella målet, försäkra sig om att principen om likabehandling har iakttagits i förhållande till den bemanningsanställda (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 2022, Luso Temp, C-426/20, EU:C:2022:373, punkt 50).

- 66 I förevarande fall har den hänskjutande domstolen angett att bemanningsanställda, mot bakgrund av Tribunal Supremos (Högsta domstolen) tolkning av artikel 11 i lag 14/1994, vid total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, endast kan göra anspråk på ersättning enligt artikel 42 i kollektivavtalet för bemanningsanställda, som är lägre än den ersättning som de arbetstagare som anställts direkt av kundföretaget har rätt till enligt artikel 31 i kollektivavtalet för transportsektorn. Enligt handlingarna i målet har XXX, i egenskap av bemanningsanställd, närmare bestämt rätt till en ersättning på 10 500 euro enligt det första av dessa kollektivavtal, medan han, om han hade anställts direkt av Serveo Servicios, skulle ha rätt till en ersättning på 60 101,21 euro enligt det andra av dessa kollektivavtal.
- 67 Om så faktiskt är fallet, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera, ska det anses att XXX, i motsats till vad som föreskrivs i artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, under den tid uppdraget hos Serveo Servicios varat inte åtnjutit de grundläggande arbets- och anställningsvillkor som åtminstone motsvarar de villkor som skulle ha gällt för honom om han hade anställts direkt av kundföretaget för att där inneha samma tjänst under samma period.
- 68 Det ska härvidlag påpekas att även om medlemsstaterna enligt artikel 5.2–5.4 i direktiv 2008/104 har möjlighet att på vissa precisa villkor föreskriva undantag från principen om likabehandling, innehåller beslutet om hänskjutande och de handlingar som domstolen har tillgång till inte några uppgifter om att ett av dessa undantag eventuellt har genomförts i Spanien.
- 69 Det ska dessutom erinras om att arbetsmarknadens parter enligt artikel 5.3 i direktiv 2008/104 visserligen har möjlighet att ingå kollektivavtal som innehåller bestämmelser om arbets- och anställningsvillkor för bemanningsanställda som avviker från dem som avses i punkt 1 i denna artikel. Sådana avtal ska emellertid, enligt denna punkt 3, jämförd med skälen 16 och 17 i direktivet, säkerställa det övergripande skyddet för sådana arbetstagare.
- 70 Skyldigheten att säkerställa det övergripande skyddet för bemanningsanställda kräver bland annat att dessa arbetstagare beviljas förmåner i fråga om grundläggande arbets- och anställningsvillkor som kan kompensera för den särbehandling som de utsatts för, och det ska göras en konkret bedömning av huruvida denna skyldighet har iakttagits (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 december 2022, TimePartner Personalmanagement, C-311/21, EU:C:2022:983, punkterna 44 och 50). För att det ska vara möjligt att göra

undantag från principen om likabehandling i artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104 genom kollektivavtalet för bemanningsanställda, är det således nödvändigt, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera, att detta kollektivavtal gör det möjligt att säkerställa ett sådant övergripande skydd för XXX genom att bevilja honom kompensationsförmåner vad avser grundläggande arbets- och anställningsvillkor som gör det möjligt att uppväga effekterna av den särbehandling som han utsätts för.

- 71 Det ska slutligen erinras om att EU-domstolen vid upprepade tillfällen har slagit fast att en nationell domstol, när den tillämpar bestämmelser i nationell rätt som antagits för att införliva de skyldigheter som följer av ett direktiv, vid avgörandet av ett mål där enbart enskilda står mot varandra, är skyldig att beakta samtliga bestämmelser i nationell rätt och, i möjligaste mån, tolka dessa mot bakgrund av direktivets lydelse och syfte för att uppnå ett resultat som är förenligt med det mål som eftersträvas i direktivet. En tolkning av nationell rätt *contra legem* är emellertid utesluten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 2022, Luso Temp, C-426/20, EU:C:2022:373, punkterna 56 och 57 och där angiven rättspraxis).
- 72 För det fall den hänskjutande domstolen skulle komma fram till att XXX har rätt till den ersättning som han begär enligt artikel 31 i kollektivavtalet för transportsektorn om han hade anställts direkt av Serveo Servicios, ankommer det följaktligen på nämnda domstol att bland annat pröva huruvida artikel 11 i lag 14/1994 kan tolkas på ett sätt som är förenligt med kraven i direktiv 2008/104 och därmed på ett annat sätt än att XXX inte beviljas denna ersättning, vilket som skulle strida mot artikel 5.1 första stycket i detta direktiv, såsom framgår av punkt 67 ovan.
- 73 Av det ovan anförda följer att artikel 5.1 första stycket i direktiv 2008/104, jämförd med artikel 3.1 f i samma direktiv, ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den tolkats i nationell rättspraxis, enligt vilken den ersättning som bemanningsanställda kan göra anspråk för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat i kundföretaget och som lett till att deras anställning vid bemanningsföretaget upphört, uppgår till ett lägre belopp än den ersättning som dessa arbetstagare skulle ha rätt till, i samma situation och på samma grund, om de hade anställts direkt av kundföretaget för att där inneha samma tjänst under samma period.

Rättegångskostnader

- 74 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen

att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

Artikel 5.1 första stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/104/EG av den 19 november 2008 om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag, jämförd med artikel 3.1 f i samma direktiv,

ska tolkas så,

att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den tolkats i nationell rättspraxis, enligt vilken den ersättning som bemanningsanställda kan göra anspråk för total och bestående oförmåga att utöva sitt ordinarie arbete, till följd av ett olycksfall i arbetet som inträffat i kundföretaget och som lett till att deras anställning vid bemanningsföretaget upphört, uppgår till ett lägre belopp än den ersättning som dessa arbetstagare skulle ha rätt till, i samma situation och på samma grund, om de hade anställts direkt av kundföretaget för att där inneha samma tjänst under samma period.

Underskrifter

* Rättegångsspråk: spanska.

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 7 mars 2024 (*)

”Begäran om förhandsavgörande – Skydd av personuppgifter – Förordning (EU) 2016/679 – Artiklarna 2, 4, 6, 10 och 86 – Uppgifter som innehas av en domstol och som rör fällande domar i brottmål mot en fysisk person – Muntligt utlämnande av sådana uppgifter till ett bolag på grund av ett uttagningsprov som anordnats av detta bolag – Begreppet behandling av personuppgifter – Nationell lagstiftning som reglerar tillgången till dessa uppgifter – Sammanjämkning av allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar med skyddet av personuppgifter”

I mål C-740/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Östra Finlands hovrätt (Finland) genom beslut av den 30 november 2022, som inkom till domstolen den 2 december 2022, i målet

Endemol Shine Finland Oy

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz (referent) samt domarna P.G. Xuereb och I. Ziemele,

generaladvokat: T. Čápetá,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Finlands regering, genom A. Laine och M. Pere, båda i egenskap av ombud,
- Portugals regering, genom P. Barros da Costa, J. Ramos och C. Vieira Guerra, samtliga i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom A. Bouchagiar, H. Kranenborg och I. Söderlund, samtliga i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 2.1, 4 led 2 och 86 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 2016, s. 1, och rättelse i EUT L 137, 2018, s. 2) (nedan kallad dataskyddsförordningen).
- 2 Begäran har framställts i ett mål angående en nationell domstols vägran att lämna ut uppgifter om fällande domar i brottmål avseende en tredje part till Endemol Shine Finland Oy.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Skälen 4, 10, 11, 15, 19 och 154 i dataskyddsförordningen har följande lydelse:

”(4) Behandlingen av personuppgifter bör utformas så att den tjänar människor. Rätten till skydd av personuppgifter är inte en absolut rättighet; den måste förstås utifrån sin uppgift i samhället och vägas mot andra grundläggande rättigheter i enlighet med proportionalitetsprincipen. Denna förordning respekterar alla grundläggande rättigheter och iakttar de friheter och principer som erkänns i [Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan)], såsom de fastställts i fördragen, särskilt skydd för privat- och familjeliv, ... skydd av personuppgifter, tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, yttrande- och informationsfrihet, näringsfrihet, rätten till ett effektivt rättsmedel och en opartisk domstol ...

...

- (10) För att säkra en enhetlig och hög skyddsnivå för fysiska personer och för att undanröja hindren för flödena av personuppgifter inom [Europeiska] unionen bör nivån på skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter vara likvärdig i alla medlemsstater. En konsekvent och enhetlig tillämpning av

bestämmelserna om skydd av fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter bör säkerställas i hela unionen. Vad gäller behandlingen av personuppgifter för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige, bör medlemsstaterna tillåtas att behålla eller införa nationella bestämmelser för att närmare fastställa hur bestämmelserna i denna förordning ska tillämpas. Jämte den allmänna och övergripande lagstiftning om dataskydd varigenom [Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 1995, s.1)] genomförs har medlemsstaterna flera sektorsspecifika lagar på områden som kräver mer specifika bestämmelser. Denna förordning ger dessutom medlemsstaterna handlingsutrymme att specificera sina bestämmelser, även för behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter (nedan kallade känsliga uppgifter). Denna förordning utesluter inte att det i medlemsstaternas nationella rätt fastställs närmare omständigheter för specifika situationer där uppgifter behandlas, inbegripet mer exakta villkor för laglig behandling av personuppgifter.

- (11) Ett effektivt skydd av personuppgifter över hela unionen förutsätter att de registrerades rättigheter förstärks och specificeras och att de personuppgiftsansvarigas och personuppgiftsbiträdenas skyldigheter vid behandling av personuppgifter klargörs, samt att det finns likvärdiga befogenheter för övervakning och att det säkerställs att reglerna för skyddet av personuppgifter efterlevs och att sanktionerna för överträdelser är likvärdiga i medlemsstaterna.

...

- (15) För att förhindra att det uppstår en allvarlig risk för att reglerna kringgås bör skyddet för fysiska personer vara teknikneutralt och inte vara beroende av den teknik som används. Skyddet för fysiska personer bör vara tillämpligt på både automatiserad och manuell behandling av personuppgifter, om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i ett register. Akter eller grupper av akter samt omslag till dessa, som inte är ordnade enligt särskilda kriterier, bör inte omfattas av denna förordning.

...

- (19) Skyddet för fysiska personer när det gäller behöriga myndigheters behandling av personuppgifter i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, inklusive att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten och det fria flödet av sådana uppgifter, säkerställs på

unionsnivå av en särskild unionsrättsakt. Därför bör denna förordning inte vara tillämplig på behandling av personuppgifter för dessa ändamål. Personuppgifter som myndigheter behandlar enligt denna förordning och som används för de ändamålen bör emellertid regleras genom en mer specifik unionsrättsakt, nämligen Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 [av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 2016, s. 89)]. Medlemsstaterna får anförtro behöriga myndigheter i den mening som avses i direktiv (EU) 2016/680 uppgifter som inte nödvändigtvis utförs för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, inklusive att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten, så att behandlingen av personuppgifter för dessa andra ändamål, i den mån den omfattas av unionsrätten, omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning.

Vad gäller dessa behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för ändamål som omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, bör medlemsstaterna kunna bibehålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning. I sådana bestämmelser får det fastställas mer specifika krav för dessa behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för dessa andra ändamål, med beaktande av respektive medlemsstats konstitutionella, organisatoriska och administrativa struktur. När privata organs behandling av personuppgifter omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, bör denna förordning ge medlemsstaterna möjlighet att, under särskilda villkor, i lag begränsa vissa skyldigheter och rättigheter, om en sådan begränsning utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle för att skydda särskilda viktiga intressen, däribland allmän säkerhet samt förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande och lagföring av brott eller verkställande av straffrättsliga påföljder eller skydd mot samt förebyggande och förhindrande av hot mot den allmänna säkerheten. Detta är exempelvis relevant i samband med bekämpning av penningtvätt eller verksamhet vid kriminaltekniska laboratorier.

...

- (154) Denna förordning gör det möjligt att vid tillämpningen av den ta hänsyn till principen om allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar. Allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar kan betraktas som ett allmänt intresse. Personuppgifter i handlingar som

innehas av en myndighet eller ett offentligt organ bör kunna lämnas ut offentligt av denna myndighet eller detta organ, om utlämning stadgas i unionsrätten eller i medlemsstatens nationella rätt som är tillämplig på myndigheten eller det offentliga organet. Denna rätt bör sammanjämka allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn med rätten till skydd av personuppgifter och får därför innehålla föreskrifter om den nödvändiga sammanjämningen med rätten till skydd av personuppgifter enligt denna förordning. Hänvisningen till offentliga myndigheter och organ bör i detta sammanhang omfatta samtliga myndigheter eller andra organ som omfattas av medlemsstaternas nationella rätt om allmänhetens tillgång till handlingar. Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG [av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (EUT L 345, 2003, s. 90)] ska inte på något sätt påverka skyddsnivån för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter enligt bestämmelserna i unionsrätten och i medlemsstaternas nationella rätt och i synnerhet ändras inte de skyldigheter och rättigheter som anges i denna förordning genom det direktivet. I synnerhet ska direktivet inte vara tillämpligt på handlingar till vilka, med hänsyn till skyddet av personuppgifter, tillgång enligt tillgångsbestämmelserna är utesluten eller begränsad eller på delar av handlingar som är tillgängliga enligt dessa bestämmelser men som innehåller personuppgifter vilkas vidareutnyttjande i lag har fastställts som oförenligt med lagstiftningen om skydd för fysiska personer vid behandling av personuppgifter.”

4 I artikel 2 i dataskyddsförordningen, vars rubrik lyder ”Materiellt tillämpningsområde”, stadgas följande:

”1. Denna förordning ska tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register.

2. Denna förordning ska inte tillämpas på behandling av personuppgifter som

- a) utgör ett led i en verksamhet som inte omfattas av unionsrätten,
- b) medlemsstaterna utför när de bedriver verksamhet som omfattas av avdelning V kapitel 2 i [EU-fördraget],
- c) en fysisk person utför som ett led i verksamhet av rent privat natur eller som har samband med hans eller hennes hushåll,
- d) behöriga myndigheter utför i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, i vilket

även ingår att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten.

3. [Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 2001, s. 1)] är tillämplig på den behandling av personuppgifter som sker i EU:s institutioner, organ och byråer. Förordning (EG) nr 45/2001 och de av unionens övriga rättsakter som är tillämpliga på sådan behandling av personuppgifter ska anpassas till principerna och bestämmelserna i denna förordning i enlighet med artikel 98.
4. Denna förordning påverkar inte tillämpningen av [Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel") (EGT L 178, 2000, s. 1)]. särskilt bestämmelserna om tjänstelevererande mellanhänders ansvar i artiklarna 12–15 i det direktivet."
- 5 Artikel 4 i dataskyddsförordningen har rubriken "Definitioner". I leden 1, 2, 6 och 7 i den artikeln föreskrivs följande:

"I denna förordning avses med

 - 1) *personuppgifter*: varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (nedan kallad *en registrerad*), varvid en identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras, särskilt med hänvisning till en identifierare som ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringssuppgift eller onlineidentifikatorer, eller till en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet,
 - 2) *behandling*: en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring,

...

 - 6) *register*: [varje] strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad,

decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden,

7) *personuppgiftsansvarig*: en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter; om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlems staternas nationella rätt”.

6 Artikel 5 i dataskyddförordningen, med rubriken ”Principer för behandling av personuppgifter”, har följande lydelse:

”1. Vid behandling av personuppgifter ska följande gälla:

- a) Uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade (*laglighet, korrekthet och öppenhet*).
- b) De ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. (*ändamålsbegränsning*)
- c) De ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (*uppgiftsminimering*).
- d) de ska vara riktiga och, om nödvändigt, uppdaterade. Alla rimliga åtgärder måste vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål (*riktighet*).
- e) De får inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. ... (*lagringsminimering*).
- f) De ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna, inbegripet skydd mot obehörig eller otillåten behandling och mot förlust, förstöring eller skada genom olyckshändelse, med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder (*integritet och konfidentialitet*).

...”

7 Artikel 6 i nämnda förordning har rubriken ”Laglig behandling av personuppgifter”. I punkterna 1–3 i den artikeln föreskrivs följande:

”1. Behandling är endast laglig om och i den mån som åtminstone ett av följande villkor är uppfyllt:

- a) Den registrerade har lämnat sitt samtycke till att dennes personuppgifter behandlas för ett eller flera specifika ändamål.
- b) Behandlingen är nödvändig för att fullgöra ett avtal i vilket den registrerade är part eller för att vidta åtgärder på begäran av den registrerade innan ett sådant avtal ingås.
- c) Behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.
- d) Behandlingen är nödvändig för att skydda intressen som är av grundläggande betydelse för den registrerade eller för en annan fysisk person.
- e) Behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.
- f) Behandlingen är nödvändig för ändamål som rör den personuppgiftsansvariges eller en tredje parts berättigade intressen, om inte den registrerades intressen eller grundläggande rättigheter och friheter väger tyngre och kräver skydd av personuppgifter, särskilt när den registrerade är ett barn.

Led f i första stycket ska inte gälla för behandling som utförs av offentliga myndigheter när de fullgör sina uppgifter.

2. Medlemsstaterna får behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c och e genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling, inbegripet för andra specifika situationer då uppgifter behandlas i enlighet med kapitel IX.

3. Den grund för behandlingen som avses i punkt 1 c och e ska fastställas i enlighet med

- a) unionsrätten, eller
- b) en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av.

Syftet med behandlingen ska fastställas i den rättsliga grunden eller, i fråga om behandling enligt punkt 1 e, ska vara nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges

myndighetsutövning. Den rättsliga grunden kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning, bland annat: de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling, däribland för behandling i andra särskilda situationer enligt kapitel IX. Unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.”

- 8 I artikel 10 i dataskyddsförordningen, vars rubrik lyder ”Behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt lagöverträdelse som innefattar brott”, stadgas följande:

”Behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelse som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 får endast utföras under kontroll av en myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Ett fullständigt register över fällande domar i brottmål får endast föras under kontroll av en myndighet.”

- 9 Artikel 23 i denna förordning, med rubriken ”Begränsningar”, har följande lydelse:

”1. Det ska vara möjligt att i unionsrätten eller i en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet omfattas av införa en lagstiftningsåtgärd som begränsar tillämpningsområdet för de skyldigheter och rättigheter som föreskrivs i artiklarna 12–22 och 34, samt artikel 5 i den mån dess bestämmelser motsvarar de rättigheter och skyldigheter som fastställs i artiklarna 12–22, om en sådan begränsning sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna och utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa

...

f) skydd av rättsväsendets oberoende och rättsliga åtgärder,

...”

- 10 Artikel 85 i dataskyddsförordningen har rubriken ”Behandling och yttrande- och informationsfriheten” och innehåller i punkt 1 följande bestämmelse:

”Medlemsstaterna ska i lag förena rätten till integritet i enlighet med denna förordning med yttrande- och informationsfriheten, inbegripet behandling som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande.”

- 11 I artikel 86 i dataskyddsförordningen., med rubriken ”Behandling och allmänhetens tillgång till allmänna handlingar”, föreskrivs följande:

”Personuppgifter i allmänna handlingar som förvaras av en myndighet eller ett offentligt organ eller ett privat organ för utförande av en uppgift av allmänt intresse får lämnas ut av myndigheten eller organet i enlighet med den unionsrätt eller den medlemsstats nationella rätt som myndigheten eller det offentliga organet omfattas av, för att jämka samman allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med denna förordning.”

Finsk rätt

Dataskyddslag (1050/2018)

- 12 I 1 § dataskyddslagen (1050/2018) föreskrivs följande:

”Genom denna lag preciseras och kompletteras [dataskyddsförordningen] och dess nationella tillämpning.”

- 13 28 § i denna lag har följande lydelse:

”På rätten att få uppgifter ur myndigheternas personregister och på annat utlämnande av personuppgifter ur dessa personregister tillämpas vad som föreskrivs om offentlighet i myndigheternas verksamhet.”

Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)

- 14 I 13 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs följande:

”En begäran om att få ta del av innehållet i en myndighetshandling skall individualiseras tillräckligt noggrant så att myndigheten skall kunna utreda vilken handling den avser. Den som begär en handling skall med diariet och andra register bistås vid individualiseringen av de handlingar som han önskar ta del av. Den som begär en handling behöver inte utreda sin identitet eller motivera sin begäran, om inte detta behövs för att myndigheten skall kunna utöva sin prövningsrätt eller kunna utreda om han eller hon har rätt att ta del av handlingens innehåll.

När begäran avser en sekretessbelagd handling, en uppgift ur ett personregister som förs av en myndighet eller någon annan handling ur vilken en uppgift kan

lämnas ut endast under vissa förutsättningar, skall, om inte något annat särskilt bestäms, den som begär att få ta del av en handling meddela för vilket ändamål uppgifterna skall användas, lämna upplysningar om övriga omständigheter som myndigheten behöver för att kunna utreda förutsättningarna för utlämnande av uppgifter samt vid behov meddela hur uppgifterna kommer att skyddas.”

- 15 I 16 § i denna lag föreskrivs följande:

”Uppgifter kan lämnas ut ur en myndighetshandling muntligen eller så att handlingen läggs fram för påseende och kopiering eller får avlyssnas hos myndigheten eller så att en kopia eller en utskrift av den lämnas ut. Uppgifter om det offentliga innehållet i en handling skall lämnas ut på det sätt som begärts, om inte detta medför oskälig olägenhet för tjänsteverksamheten på grund av att antalet handlingar är stort, kopiering svår att genomföra eller någon annan därmed jämförbar orsak.

...

Personuppgifter ur en myndighets personregister får, om inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. För direktmarknadsföring och för opinions- eller marknadsundersökningar får personuppgifter dock lämnas ut endast om det särskilt föreskrivs eller om den registrerade har samtyckt till detta.

...”

Lag om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007)

- 16 I 1 § lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007) föreskrivs följande:

”Rättegången och rättegångshandlingar är offentliga, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.”

Lag om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018)

- 17 Enligt 1 § 1 momentet i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten, (1054/2018) ska denna lag tillämpas vid sådan behandling av personuppgifter som utförs av behöriga myndigheter när det är fråga om, bland annat, handläggning av brottmål i domstol. Enligt 1 § 4 momentet ska denna lag dock endast tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som avses i 1 momentet som är helt eller delvis

automatiserad eller där de uppgifter som behandlas utgör eller är avsedda att utgöra ett register eller en del av ett sådant.

18 I 2 § 2 momentet i samma lag anges följande:

”På rätten att få uppgifter ur myndigheternas personregister och på annat utlämnande av personuppgifter ur dessa personregister tillämpas vad som föreskrivs om offentlighet i myndigheternas verksamhet.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

19 Endemol Shine Finland Oy, klaganden i det nationella målet, begärde muntligen att Södra Savolax tingsrätt (Finland) skulle lämna upplysningar om eventuella fällande domar i pågående eller redan avslutade brottmål avseende en fysisk person som deltog i ett uttagningsprov som anordnats av detta bolag, i syfte att fastställa huruvida denna person hade ett brottsligt förflutet.

20 Södra Savolax tingsrätt ogillade klagandens talan samtidigt som den fann att ansökan avsåg offentliga beslut eller upplysningar i den mening som avses i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar. Enligt nämnda tingsrätt motsvarades det skäl som åberopats av klaganden i det nationella målet inte av något av de skäl avseende behandling av fällande domar i brottmål eller lagöverträdelser som innefattar brott vilka anges i 7 § dataskyddslagen. Även en sökning i denna tingsrätts informationssystem hade utgjort en behandling av personuppgifter, vilket innebar att de begärda uppgifterna inte heller kunde lämnas ut muntligen.

21 Klaganden i det nationella målet överklagade denna dom till Östra Finlands hovrätt, som är den hänskjutande domstolen, och gjorde gällande att det muntliga utlämnandet av de begärda uppgifterna inte utgör en behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 4 led 2 i dataskyddsförordningen.

22 Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida artiklarna 2.1 och 4 led 2 i dataskyddsförordningen ska tolkas så, att muntligt utlämnande av uppgifter om eventuella fällande domar i pågående eller avslutade brottmål mot en fysisk person utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i förordningen. Härvidlag har den hänskjutande domstolen påpekat att de finländska myndigheternas behandling av personuppgifter regleras i dataskyddslagen. De begränsningar som normalt är knutna till behandling av sådana uppgifter är emellertid inte tillämpliga, inte bara på grund av den offentliga karaktären av de uppgifter som innehas av dessa myndigheter, utan även på grund av 28 § i denna lag och 2 § 2 momentet i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018).

- 23 För att sammanjämka skyddet av personuppgifter med allmänhetens rätt att få tillgång till information begränsar 16 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) utlämnandet av personuppgifter ur en myndighets personregister, vilket kan ske i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form. Eftersom nämnda paragraf inte omfattar situationen att personuppgifter ur en myndighets personregister lämnas ut muntligen finns det anledning att fråga sig hur en sådan sammanjämkning ska säkerställas då samtidigt viktiga aspekter i samband med skyddet av personuppgifter ska beaktas när personuppgifter som finns i en myndighets personregister lämnas ut muntligen.
- 24 Mot denna bakgrund beslutade Östra Finlands hovrätt (Finland) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:
- ”1) Utgör en muntlig överföring av personuppgifter en behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 2.1 jämförd med artikel 4 led 2 i [dataskyddsförordningen]?
 - 2) Kan allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar jämkas samman med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med artikel 86 i [dataskyddsförordningen] genom att ge obegränsad tillgång till uppgifter om fällande domar i brottmål samt överträdelser som rör en fysisk person från en domstols personregister, när syftet med begäran är att uppgifterna ska överföras till sökanden muntligen?
 - 3) Har det betydelse för svaret på fråga 2 om sökanden är ett bolag eller en privatperson?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 25 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 2.1 jämförd med artikel 4 led 2 i den allmänna dataskyddsförordningen ska tolkas så, att muntligt utlämnande av uppgifter om eventuella fällande domar i pågående eller avslutade brottmål mot en fysisk person utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 4 led 2 i förordningen, och om så är fallet, huruvida denna behandling omfattas av det materiella tillämpningsområdet för förordningen, såsom detta definieras i artikel 2.1 däri.
- 26 Domstolen erinrar inledningsvis om att enligt fast rättspraxis ska vid tolkningen av en unionsbestämmelse inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (dom av den 12 januari 2023, Österreichische Post

(Information om mottagarna av personuppgifter), C-154/21, EU:C:2023:3, punkt 29).

- 27 Det ska vidare understrykas att det i det nationella målet inte har bestritts att de uppgifter som klaganden i det nationella målet har begärt ska lämnas ut utgör personuppgifter i den mening som avses i artikel 4.1 i dataskyddsförordningen.
- 28 I artikel 4 led 2 i dataskyddsförordningen definieras ”behandling” som ”en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej”.
- 29 Det framgår bland annat av uttrycket ”en åtgärd” att unionslagstiftaren har haft för avsikt att ge begreppet ”behandling” en vid innebörd, en tolkning som stöds av den omständigheten att uppräkningsen av åtgärder i nämnda bestämmelse inte är uttömmande, vilket framgår av uttrycket ”såsom” (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 februari 2022, Valsts ieņēmumu dienests (Behandling av personuppgifter för skatteändamål), C-175/20, EU:C:2022:124, punkt 35, och dom av den 22 juni 2023, Pankki S, C-579/21, EU:C:2023:501, punkt 46).
- 30 Uppräkningsen omfattar bland annat utlämning genom överföring, spridning och ”tillhandahållande på annat sätt”, och dessa åtgärder kan utföras automatiserat eller ej. Härvidlag uppställs i artikel 4 led 2 i dataskyddsförordningen inte något villkor vad gäller formen för den ”icke-automatiska” behandlingen. Begreppet behandling inbegriper följaktligen muntligt utlämnande.
- 31 Denna tolkning av begreppet behandling stöds av dataskyddsförordningens syfte, vilket, såsom framgår av artikel 1 samt skälen 1 och 10, bland annat består i att säkerställa en hög skyddsnivå av fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, i synnerhet rätten till skydd för privat- och familjelivet med avseende på behandling av personuppgifter, vilken är stadfast i artikel 8.1 i stadgan och i artikel 16.1 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 maj 2023, Bundesrepublik Deutschland (Digital domstolsbrevlåda), C-60/22, EU:C:2023:373, punkt 64). Det är nämligen uppenbart att en möjlighet att kringgå tillämpningen av denna förordning genom att lämna ut personuppgifter muntligen i stället för att lämna ut dem skriftligen skulle strida mot detta syfte.
- 32 Under dessa omständigheter omfattar begreppet behandling i artikel 4 led 2 i dataskyddsförordningen nödvändigtvis muntligt utlämnande av personuppgifter.
- 33 Frågan kvarstår emellertid om en sådan behandling omfattas av dataskyddsförordningens materiella tillämpningsområde. I artikel 2 i

förordningen, i vilken tillämpningsområdet fastställs, föreskrivs i punkt 1 att förordningen ska vara tillämplig på sådan behandling av personuppgifter ”som helt eller delvis företas på automatisk väg” samt på ”annan behandling än automatisk av sådana personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register”.

- 34 Det framgår av ordalydelsen i den sistnämnda bestämmelsen och av skäl 15 i dataskyddsförordningen att förordningen omfattar både automatisk behandling av personuppgifter och manuell behandling av sådana uppgifter, detta för att göra skyddet för personer vars uppgifter behandlas oberoende av de metoder som används och för att undvika allvarliga risker för att detta skydd kringgås. Av nämnda förordning framgår emellertid även att den endast är tillämplig på manuell behandling av personuppgifter om de uppgifter som behandlas ”ingår i eller kommer att ingå i ett register” (se, analogt, dom av den 10 juli 2018, Jehovan todistajat, C-25/17, EU:C:2018:551, punkt 53).
- 35 Eftersom ett muntligt utlämnande i sig utgör en annan behandling än automatisk, måste de uppgifter som är föremål för denna behandling således vara sådana som ”ingår” eller ”kommer att ingå” i ett ”register” för att behandlingen ska omfattas av dataskyddsförordningens materiella tillämpningsområde.
- 36 Vad gäller begreppet ”register” anges i artikel 4 led 6 i dataskyddsförordningen att det omfattar ”en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden”.
- 37 Härvidlag har domstolen redan slagit fast att med hänsyn till det mål som anges i punkt 34 ovan står det klart att denna bestämmelse ger en vid definition av begreppet ”register”, särskilt eftersom det anges att den omfattar ”[varje]” strukturerad samling av personuppgifter. Vidare syftar kravet att samlingen av personuppgifter måste vara ”[strukturerad] enligt särskilda kriterier” endast till att göra uppgifter om en person lättillgängliga. Bortsett från detta krav innehåller artikel 4 led 6 i dataskyddsförordningen inga regler om vilka metoder som kan användas för att strukturera ett register eller om registrets utformning. I synnerhet framgår det inte av denna bestämmelse eller någon annan bestämmelse i denna förordning att personuppgifterna i fråga måste ingå i särskilda kartotek eller förteckningar eller någon annan form av sökbart system, för att man ska kunna konstatera att det är fråga om ett register, i den mening som avses i denna förordning (se, analogt, dom av den 10 juli 2018, Jehovan todistajat, C-25/17, EU:C:2018:551, punkterna 56–58).
- 38 I förevarande fall framgår det av begäran om förhandsavgörande att de uppgifter som klaganden i det nationella målet har begärt finns i ”en domstols

personregister”. Det förefaller således som om dessa uppgifter ingår i ett register i den mening som avses i artikel 4 led 6 i dataskyddsförordningen, vilket det emellertid ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera, och det saknar härvidlag betydelse huruvida uppgifterna finns i elektroniska databaser eller i fysiska akter eller register.

- 39 Mot denna bakgrund ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 2.1 jämförd med artikel 4 led 2 i dataskyddsförordningen ska tolkas så, att muntligt utlämnande av uppgifter om eventuella fällande domar i pågående eller avslutade brottmål mot en fysisk person utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 4 led 2 i förordningen, och denna behandling omfattas av denna förordnings materiella tillämpningsområde när dessa uppgifter ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Den andra och den tredje frågan

- 40 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den tredje frågan, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida bestämmelserna i dataskyddsförordningen, särskilt artikel 86 däri, ska tolkas så, att de utgör hinder för att uppgifter om fällande domar i brottmål mot en fysisk person i ett register som förs av en domstol lämnas ut muntligen till vilken person som helst för att säkerställa allmänhetens tillgång till allmänna handlingar, utan att den person som begär utlämnandet behöver visa att personen har ett särskilt intresse av att erhålla dessa uppgifter, och huruvida svaret på denna fråga varierar beroende på om personen är ett bolag eller en privatperson.
- 41 Denna fråga har sitt ursprung i den nationella lagstiftning som är aktuell i det nationella målet, eftersom denna lagstiftning inte kräver att de nationella bestämmelserna om skydd av personuppgifter iakttas när sådana uppgifter lämnas ut muntligen.
- 42 Domstolen erinrar härvidlag om att enligt artikel 288 andra stycket FEUF är en förordning till alla delar bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Således har bestämmelserna i en förordning, på grund av deras beskaffenhet och funktion i unionens rättskällesystem, i allmänhet omedelbara verkningar i de nationella rättsordningarna, utan att det krävs att de nationella myndigheterna antar några tillämpningsföreskrifter (dom av den 16 juni 2022, *Port de Bruxelles och Région de Bruxelles-Capitale*, C-229/21, EU:C:2022:471, punkt 47, och dom av den 30 mars 2023, *Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer*, C-34/21, EU:C:2023:270, punkt 77).
- 43 En nationell domstol är således skyldig att tillämpa kraven i dataskyddsförordningen i dess helhet, även om det inte finns någon specifik bestämmelse i tillämplig nationell rätt som tillåter att den aktuella registrerades

intressen beaktas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 mars 2023, Norra Stockholm Bygg, C-268/21, EU:C:2023:145, punkterna 44 och 59).

- 44 Av det ovan anförda följer att muntligt utlämnande av uppgifter om fällande domar i brottmål mot en fysisk person endast får ske om de villkor som uppställs i dataskyddsförordningen är uppfyllda när dessa uppgifter ingår i eller kommer att ingå i ett register.
- 45 Det ska i detta sammanhang erinras om att enligt domstolens fasta praxis ska all behandling av personuppgifter dels vara förenlig med de i artikel 5 i förordningen angivna principerna för personuppgiftsbehandling, dels – med hänsyn till den princip om laglighet som föreskrivs i artikel 5.1 a – uppfylla något av de i artikel 6 uppräknade villkoren som gör att behandlingen anses vara laglig (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 96, och dom av den 7 december 2023, SCHUFA Holding m.fl. (Scoring), C-634/21, EU:C:2023:957, punkt 67).
- 46 I synnerhet kan den behandling av personuppgifter som är aktuell i det nationella målet, det vill säga det muntliga utlämnandet till allmänheten av uppgifter om brott hänföras till artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. Där anges att behandlingen är laglig om, och i den utsträckning, den är ”är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning” (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 99).
- 47 Vad mer specifikt gäller uppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott, föreskriver artikel 10 i dataskyddsförordningen ytterligare begränsningar i behandlingen av dessa. Enligt denna bestämmelse får behandling av dessa uppgifter ”endast ... utföras under kontroll av en myndighet”, förutom om den är ”tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs” (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 100).
- 48 Domstolen har redan slagit fast att varken artikel 6.1 e eller artikel 10 i dataskyddsförordningen innehåller något allmänt eller ovillkorligt förbud mot att en myndighet ges behörighet, eller till och med en skyldighet, att lämna ut personuppgifter till den som framställer en begäran därom (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 103).

- 49 Dataskyddsförordningen utgör således inte hinder för att personuppgifter lämnas ut till allmänheten när utlämnandet är nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning i den mening som avses i artikel 6.1 e i förordningen. Samma sak gäller även när de aktuella uppgifterna omfattas av artikel 10 i dataskyddsförordningen under förutsättning att lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs i den lagstiftning som tillåter att uppgifterna lämnas ut (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 104).
- 50 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande och av den finska regeringens skriftliga yttrande att de nationella lagarna om offentlighet i myndigheternas verksamhet och om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar syftar till att utföra den uppgift av allmänt intresse som möjliggör säkerställande av allmänhetens tillgång till allmänna handlingar.
- 51 Under dessa omständigheter önskar den hänskjutande domstolen särskilt få klarhet i huruvida den behandling av personuppgifter som är aktuell i det nationella målet kan anses vara tillåten mot bakgrund av proportionalitetsprincipen, särskilt mot bakgrund av den avvägning som ska göras mellan, å ena sidan, allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar, som avses i artikel 86 i dataskyddsförordningen, och, å andra sidan, de grundläggande rättigheterna till respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter, vilka stadfästs i artiklarna 7 och 8 i stadgan.
- 52 Vad gäller de sistnämnda rättigheterna ska det erinras om att, såsom anges i skäl 4 i dataskyddsförordningen, de grundläggande rättigheterna avseende respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter inte utgör några absoluta rättigheter, utan ska förstås utifrån sin uppgift i samhället och vägas mot andra grundläggande rättigheter. Begränsningar får således göras, förutsatt att de, i enlighet med vad som anges i artikel 52.1 i stadgan, är föreskrivna i lag och förenliga med det väsentliga innehållet i de grundläggande rättigheterna och med proportionalitetsprincipen. Enligt den sistnämnda principen får begränsningar endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller av behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter. Begränsningarna får inte gå utöver vad som är strikt nödvändigt, och den lagstiftning som innebär ett ingrepp måste innehålla tydliga och precisa bestämmelser som reglerar räckvidden och tillämpningen av den aktuella åtgärden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 105).
- 53 För att fastställa huruvida ett utlämnande till allmänheten av personuppgifter om fällande domar i brottmål, såsom det i det nationella målet, är nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i

myndighetsutövning, i den mening som avses i artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen, och huruvida den lagstiftning som tillåter utlämnandet innehåller lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter, i den mening som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen, ska det följaktligen särskilt prövas om det ingrepp i de grundläggande rättigheterna avseende respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter som detta utlämnande medför – med beaktande av hur allvarligt ingreppet är – kan anses vara motiverat, och framför allt proportionerligt, med hänsyn till förverkligandet av de eftersträlvade målen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 106).

- 54 Vad gäller hur allvarligt ingreppet i dessa rättigheter är har domstolen redan slagit fast att behandlingen av uppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder, på grund av dessa uppgifters särskilda känslighet, kan utgöra ett särskilt allvarligt ingrepp i den grundläggande rätten till respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter enligt artiklarna 7 och 8 i stadgan. Eftersom sådana uppgifter avser beteenden som samhället tar avstånd från, kan ett beviljande av tillgång till dessa uppgifter nämligen stigmatisera den berörda personen och därmed utgöra ett allvarligt ingrepp i hans eller hennes privatliv eller yrkesliv (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkterna 74, 75 och 112).
- 55 Även om den tillgång för allmänheten till allmänna handlingar som den hänskjutande domstolen hänvisat till utgör ett allmänt intresse som kan motivera att personuppgifter som förekommer i sådana handlingar lämnas ut, såsom framgår av skäl 154 i förordningen, måste dock allmänhetens tillgång till allmänna handlingar sammanjämkas med de grundläggande rättigheterna avseende respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter, vilket för övrigt är ett uttryckligt krav enligt artikel 86 i dataskyddsförordningen. Med beaktande bland annat av hur känsliga uppgifterna om fällande domar i brottmål är, och av allvarlighetsgraden i det ingrepp i de berörda personernas grundläggande rättigheter avseende respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter som utlämnandet av dessa uppgifter innebär, måste dessa rättigheter anses väga tyngre än allmänhetens intresse av att få tillgång till allmänna handlingar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 120).
- 56 Av samma skäl kan rätten till informationsfrihet enligt artikel 85 i dataskyddsförordningen inte tolkas så, att den motiverar att personuppgifter avseende fällande dom i brottmål lämnas ut till var och en som begär ut sådana

uppgifter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, Latvijas Republikas Saeima (Prickning), C-439/19, EU:C:2021:504, punkt 121).

- 57 Det saknar härvidlag betydelse huruvida den person som begär tillgång till uppgifter om fällande domar i brottmål är ett bolag eller en enskild eller om sådana uppgifter lämnas ut skriftligen eller muntligen.
- 58 Mot bakgrund av ovanstående ska den andra och den tredje frågan besvaras enligt följande. Bestämmelserna i dataskyddsförordningen, särskilt artiklarna 6.1 e och 10 däri, ska tolkas så, att de utgör hinder för att uppgifter om fällande domar i brottmål mot en fysisk person i ett register som förs av domstol lämnas ut muntligen till vilken person som helst för att säkerställa allmänhetens tillgång till allmänna handlingar, utan att den person som begär utlämnandet behöver visa att personen har ett särskilt intresse av att erhålla dessa uppgifter. Det saknar härvidlag betydelse huruvida personen är ett bolag eller en privatperson.

Rättegångskostnader

- 59 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

- 1) **Artiklarna 2.1 och 4 led 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)**

ska tolkas så,

att muntligt utlämnande av uppgifter om eventuella fällande domar i pågående eller avslutade brottmål mot en fysisk person utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 4 led 2 i förordningen, och denna behandling omfattas av denna förordnings materiella tillämpningsområde när dessa uppgifter ingår i eller kommer att ingå i ett register.

- 2) **Bestämmelserna i förordning 2016/679, bland annat artiklarna 6.1 e och 10 däri,**

ska tolkas så,

att de utgör hinder för att uppgifter om fällande domar i brottmål mot en fysisk person i ett register som förs av en domstol lämnas ut muntligen till vilken person som helst för att säkerställa allmänhetens tillgång till allmänna handlingar, utan att den person som begär utlämnandet behöver visa att personen har ett särskilt intresse av att erhålla dessa uppgifter. Det saknar härvidlag betydelse huruvida personen är ett bolag eller en privatperson.

Underskrifter

* Rättegångsspråk: finska.